

**АРТ-ТЕРАПЕВТИЧНА АСОЦІАЦІЯ
УКРАЇНСЬКА СПІЛКА ПСИХОТЕРАПЕВТІВ
Секція Арт-психотерапії Львівський осередок
УКРАЇНСЬКИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет наук про здоров'я Кафедра психології та психотерапії
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
Факультет педагогічної освіти**

**«ПРОСТІР АРТ-ТЕРАПІЇ:
творча інтеграція та трансформація
в епоху плинного модерну»**

**XV Міжнародна міждисциплінарна
науково-практична конференція**

**ТЕКСТИ ДОПОВІДЕЙ
ТА МАТЕРІАЛИ
ТВОРЧИХ МАЙСТЕРЕНЬ**

Львів – 2018

УДК 159.98

ББК 84.5

Простір арт-терапії: творча інтеграція та трансформація в епоху плинного модерну: матеріали XV Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції (м. Львів, 16-18 лютого 2018 р.) / [за наук. ред. А.П. Чуприкова, Л.А. Найдьонової, О.Л. Вознесенської, О.М. Скнар]. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – 196 с.

Редакторська група – А.П. Чуприков
Л.А. Найдьонова
О.Л. Вознесенська
О.М. Скнар

У збірнику представлено тези доповідей та концепції майстер-класів і лабораторій XV Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції **«Простір арт-терапії: творча інтеграція та трансформація в епоху плинного модерну»** (м. Львів, 16-18 лютого 2018 р.), які відображають сучасний стан теорії й практики арт-терапевтичної допомоги особистості у вирішенні життєвих проблем, пошуку внутрішніх ресурсів особистісного зростання.

Для арт-терапевтів, психологів, педагогів, психіатрів, мистецтвознавців, для всіх, хто цікавиться вітчизняним та світовим досвідом арт-терапії.

Автори несуть відповідальність за зміст тез.

© ВГО «Арт-терапевтична асоціація», 2018

© Львівський національний університет
імені Івана Франка, 2018

ЗМІСТ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

Вознесенська О. Ризики застосування лялькотерапії	4
Волкова Л. Арт-терапия в житті та інтеграції людей с особливими потребами	9
Галицина Л. Особливості застосування арт-терапії в роботі з онкохворими	11
Glińska–Lachowicz A. Walory resocjalizacyjne choreoterapii i arteterapii w pracy z osobami pozbawionymi wolności w zakładzie karnym – możliwość ekspresji, wewnętrznej integracji i zmiany skazanych	14
Глинська-Лахович А. Ресоціалізаційні властивості танцювально-рухової та арт-терапії в роботі з особами, що перебувають у місцях позбавлення свободи – можливість самовираження, внутрішньої інтеграції та зміни ув'язнених	18
Гніда Т. Арт-терапевтичні заняття в спеціальній освіті.....	22
Гундертайло Ю. Теоретико-методологічні основи програми соціально-психологічної адаптації ВПО із застосуванням арт-терапії....	23
Деркач О. Концептуальні засади арт-педагогіки та її місце у сучасному освітньому просторі України та світу.....	26
Доцюк А. Прийоми «Психології дизайну» в динамічному просторі арт-терапії.....	33
Заворотня Л. Психотерапія мистецтвом як інструмент гармонізації емоційного стану підлітка.....	37
Інжисєвська Л. Практичні розробки арт-терапевтичного впливу на особистісно-професійний розвиток майбутніх психологів в умовах післядипломної освіти	42
Жабко Н. Ролі і ритми. Особливості роботи з психотичними пацієнтами методом музичної психодрами.....	46
Кіричевська Е. Релігійна творчість в системі арт-терапії як стратегія подолання складних життєвих ситуацій учасниками БД, ветеранами АТО та волонтерами	50
Клець А. Застосування арт-терапії в школі	54
Компанович М. Арт-терапевтичний підхід у корекції негативних емоційних переживань у підлітків із психосоматичними серцево-судинними захворюваннями	57

Львов О. Психотерапевтичні трансформації в епоху плинного модерну	60
Мова Л. Людське тіло в сучасному світі	64
Молчанова О. Використання групових малюнків для розвитку ефективної групової комунікації педагогів на курсах підвищення кваліфікації	66
Мрака Н. Метафора – як «дзеркало» і ресурс в арт-терапії	71
Назаревич В., Бореичук І. Дефініції фототерапії в системі арт-терапевтичного супроводу клієнта	74
Науменко О. Юнгіанська піскова терапія в роботі з дітьми. Сучасний підхід	78
Плетка О. Застосування арт-терапії в роботі з демобілізованими у групах підтримки	83
Подкоритова Л. Роздуми про розвиток арт-терапії в Україні	86
Призванська Р. Налагодження фізичного контакту з дітьми з аутистичними порушеннями у музичній терапії	89
Рубан В. Сучасний танець і ресурси тілесності	92
Савінов В. Плейбек-театр як засіб арт-терапії: коли плинність завмирає	94
Сергієнко І. Порівняльний аналіз діалогу в психодинамічному та експресивному напрямках арт-терапії	99
Тамакова Т. Використання арт-терапевтичних методик і тілесного підходу в комплексній корекції розладів харчової поведінки	102
Хіля А. Ігрова терапія у контексті соціально-педагогічного супроводу дітей з функціональними обмеженнями	103
Цимбала О. Сімейна арт-терапія. Арт-терапевтична методика «Сім'я в образах квітів (з кольорового паперу)»	110
Широка А. Ідентичність як арт-проект, або Сучасні підходи в опрацюванні проблем особистісної інтеграції	113
Шпак Х. Арт-терапевтична методика «Будь собою»	118
Якименко М. Арт-терапія як інструмент роботи з людьми похилого віку	121

ТВОРЧІ МАЙСТЕРНІ

Бернацька О. Доньки-матері: гра довжиною у життя	125
Борейчук І. Фотографія як символічне відображення відсутності ..	126
Вознесенська О., Романь Н. Казкотерапевтичний Форум-театр ...	128
Галіцина Л. «Я як...»: робота з метафоричними образами. Наратив + образотворча методика в роботі із психосоматиками та онкохворими	131
Linda G. The instinctual trauma response method	131
Гант Л. Інстинктивна реакція на травму	132
Герштенцвейг В. Маппет – ляльки	133
Гончарова В. Тілесність в арт-терапії. Холістичний підхід	135
Деркач О. Формування у майбутніх першокласників та молодших школярів внутрішньої позиції «Я – школяр» засобами мультимодальної арт-педагогіки	137
Доцюк А. Арт-терапевтичні техніки у відтворенні власної захищеності: збереження, цілісність, стійкість	139
Касумова О. Арт-терапевтичний метод, який є засобом вільного самовираження і самопізнання	140
Кривенко (Горбаль) І. Кіно-група: навчання, просвіта, терапія	141
Лубківський І. Епістемологічна метафора	148
Луценко О. Мої соціальні ролі	152
Мова Л. Рух і танець у роботі арт-терапевта	153
Назаревич В. Структура «контейнер – содержимое» в метафорах на примере использования проективной методики «Горшки+»	154
Науменко О. Юнгіанська піскова терапія у роботі з дітьми. Сучасний підхід	156
Олейник А. Психологічна адаптація першокласників методом арт-терапії: «Галактика 1-в»	157
Ортинська В. Методика корекційного малювання емоційного стану з використанням методу нейрографіки	160
Подкоритова Л. Арт-терапевтична вправа «Ворожіння на каві» ...	163
Рубан В. «... До танцю з опорою» : сучасний танець і ресурси тілесності	164

Рурик Г. Алгоритм роботи психолога в консультуванні клієнтів із запитом корекції відносин через харчові метафори	165
Сергієнко І. «Квітка і паркан» (феномен фантомної підпори)	169
Савінов В. Важкі історії в плейбек-театрі: ресурс теперішнього для прийняття минулого	171
Скнар О. Чоловік та Жінка: знайомі незнайомці	173
Тіунова О. Діалог з маскою	175
Харченко І. Арт-терапевтична методика «Ігри з парашутом»	176

ЛАБОРАТОРІЇ

Волкова Л. Зображувально-художні форми антропософської терапії	181
Glińska–Lachowicz A. Wytańczyć mandalę swojego życia	182
Глинська-Лахович А. Протанцювати мандалу свого життя	185
Жабко Н., Львов О. Ритми емоцій. Інтеграція музикотерапії, психодрами та арт-терапії як спосіб саморозкриття	187
Плетка О. Арт-терапевтичний простір психосоціальної підтримки в умовах кризи	188

ИЗОБРАЗИТЕЛЬНО-ХУДОЖЕСТВЕННЫЕ ФОРМЫ АНТРОПОСОФСКОЙ ТЕРАПИИ

Волкова Людмила,

*старший преподаватель кафедры изобразительного искусства
Института искусств Киевского Университета им. Б.Д. Гринченко,
член ВОО «Арт-терапевтическая ассоциация» (Киев)*

Творческая лаборатория рассмотрит рисунок и живопись как художественные формы терапии. Антропософские методы в арт-терапии направлены прежде всего на оздоровительные, исцеляющие образы и уже затем – на катарсис, т.е. выражение эмоций с помощью искусства. Это по-другому при лечении психических расстройств.

Изобразительная терапия воздействует непосредственно на уровень ощущений. Однако эмоции можно лишь частично передать словами. Невербальные методы лечения зачастую производят бодем прямой и глубокий эффект нежели вербальный. В процес се лабораторий будут опробованы различные методики.

1. Динамическое рисование.

Особенностью динамического рисования является непрерывность линий, при которых карандаш всегда остаётся на бумаге, без прерывания, как будто начерченное следует за тобой. Это музыкальный вид рисования, проявление творческих образующих сил.

Будут представлены основне упражнения, которые используют в арт-терапии; практические задания на развитие способности восприятия природных форм и их изображение с помощью динамически проведенных линий.

Наше аналитическое мышление, наш точный, научный, сознательно направленный и часто критический взгляд, через динамическое рисование освобождается, делаются подвижнее, радостнее.

2. Рисование форм.

Эта техника присутствовала во всех культурах. Особенное развитие она получила в искусстве древних кельтов и лангобардов. Преходящие, ритмические, повторяющиеся формы и мотивы зарисовываются плавными движениями руки.

Данная техника обладает гармонизирующими свойствами, улучшает навыки концентрации, приводит к внутреннему покою.

3. Живопись.

Будет акварельная краска при возможности растительная, наносимая на увлажненный лист бумаги, что позволяет тонко сочетать цвета.

Живописная деятельность участников лаборатории расширит их эмоциональный опыт, облегчит «отреагирование» переживаний, фантазий, принесет много открытий.

4. Обсуждение и анализ антропософских методов терапии.

Согласованность трёх душевных сфер – мышления, чувства, воли. Какие методики и инструменты терапии действуют на отдельные сферы? Как арт-терапия усиливает и гармонизирует эмоциональную жизнь, оказывает поддержку в согласовании душевных сфер друг с другом.

WYTAŃCZYĆ MANDALĘ SWOJEGO ŻYCIA

Glińska – Lachowicz Anna,

Zakład Pedagogiki Resocjalizacyjnej, Instytut Nauk Pedagogicznych, Uniwersytet Opolski (Polska)

Poprzez taniec, ruch i ekspresję wizualną spojrzeć na własne życie jako na kontinuum, włączone w rzekę życia ludzkości, przeplatające się nieustannie chwile, emocje, wspomnienia, wydarzenia i plany oraz marzenia.

Główna idea warsztatu:

Stworzenie sytuacji umożliwiającej uczestnikowi warsztatu głęboki wgląd i refleksję nad własnym życiem. Znalezienie odpowiedzi na najważniejsze pytanie w życiu „Kim jestem?”, „Skąd pochodzę?”, „Dokąd podążam?”. Doświadczenie przeszłości, teraźniejszości i przyszłości jako nierozzerwalnego kontinuum.

Cele warsztatu:

- Stymulowanie ekspresji uczestników warsztatu poprzez odpowiednio dobranie bodźce (kolor, dźwięk, ruch, słowo) poprzez ich wielość i różnorodność.
- Zachęcenie uczestników do spojrzenia na swoje życie jako na swego rodzaju „obraz”, całość, podróż.
- Poprzez łączenie ze sobą różnych rodzajów bodźców – stymulowanie uczestników do eksplorowania różnych form ekspresji i w efekcie odnajdywanie własnej ulubionej formy (poprzez doświadczanie i eksperymentowanie).
- Umożliwienie uczestnikom – podczas procesu twórczego – przeżycia katharsis i doświadczania sposobów kanalizowania emocji w sposób akceptowany społecznie.
- Integracja ciała, umysłu i ducha.
- Stymulowanie współpracy obydwu półkul mózgowych.